

EL

MAGAZÍN

Divendres, 19 d'agost de 2022

Núm. 238

MIQUI
PUIG

TONI TORRILLAS

"Si parlem de música, les cançons són les que manen"

ENTREVISTA

Miqui Puig

“Una periodista va dir que aquest és el disc que la gent es mereixia després de dos anys sense ballar”

L'hedonisme de la pista de ball i la malenconia de qui ha après a explicar el seu món a través d'una cançó. A dues dècades d'haver dissolt Los Sencillos, Miqui Puig acaba de lliurar el seu disc més ballable, 'Miqui Puig Canta Vol. 7'. Un àlbum on guanya presència l'electrònica i on el pop de tota la vida es deixa seduir per l'acid house, els ressons balears i els ritmes d'arrel llatina.

Text: Oriol Serra
Fotografia: Toni Torrillas

El títol d'aquest nou àlbum recorda el de *Chet Baker Sings*. En tots dos casos, el verb cantar adquireix unes connotacions molt similars.

Tots tenim discos a casa amb títols de l'estil de *Fulanito canta* o *Live in Person*, que a mi sempre m'han agradat molt, i efectivament el de Chet Baker podria ser-ne un exemple. D'alguna manera volia fer un homenatge a tots aquests discos, però sobretot volia deixar clar quan vaig a cantar i quan vaig a fer de discjòquei. Molta gent, quan veu el meu nom anunciat, em pregunta si aquella nit vinc a cantar o a punxar. I el títol d'aquest disc ja ho deixa clar de bon principi: "Avui vinc a cantar".

Ara fa tres anys, després de publicar 15 cançons de amor, barro y motocicletas, vostè mateix va afirmar que s'estava plantejant deixar de fer àlbums per explorar altres formats discogràfics. Què l'ha fet canviar d'opinió?

El meu mànager, Jordi Ramírez, em va fer entendre que un sector important del meu públic segueix consumint àlbums. És gent que ha crescut escoltant àlbums, i aquest format és part del seu bagatge. La figura del mànager és molt important. T'aporta una visió externa de tu mateix, i això va molt bé a l'hora de marcar certes pautes, de saber

quines idees poden funcionar i quines bogeries cal deixar de banda. Parlant amb el Jordi em vaig adonar que el format àlbum, a més de conservar la seva màgia i el seu romanticisme, encara segueix oferint moltes possibilitats a nivell comercial. C. Tangana, per exemple, no para de fer singles, però al final també va acabar fent un àlbum perquè encara existeix una demanda d'aquest format. Tan bon punt vàrem treure *Miqui Puig Canta Vol. 7* en format digital, molta gent ja va començar a encarregar-ne els vinils, que no arribaran fins al setembre.

Quin ha de ser el paper de l'àlbum en un món on tot, també el consum musical, tendeix cada cop més cap a la immediatesa?

L'àlbum serveix per obrir i tancar etapes. És com quan una companyia de teatre presenta una obra nova. Tot i acumular una trajectòria i un bagatge, el fet de presentar aquesta obra nova li serveix per explicar en quin punt es troba i qui és en aquell moment. En el meu cas, a la gira de presentació de *Miqui Puig Canta Vol. 7* els músics que m'acompanyen van vestits de rosa i negre. És l'estètica que he buscat per aquest disc, representa l'etapa en què em trobo ara mateix i allò que estic fent el 2022, que és diferent d'allò que havia fet en etapes anteriors. Abans parlava de C. Tangana, però Beyoncé també acaba de publicar un àlbum. Ha

“Aquesta combinació de pop i música de ball és el so que havia estat buscant des que el 1997 vam fer ‘Bultacos y Montesas’ amb Los Sencillos”

rents formes d'interpretar-lo. Després d'aquests dos anys de pandèmia m'he adonat que el ball segueix essent molt important. Però també hi ha una sobredosi de concerts i de festivals.

Fins i tot hi s'ha arribat a comentar que no hi ha prou públic per assumir tanta oferta. Podria passar que algú s'acabés fent mal?

Al capdavant, estem assistint a un miratge on tot s'orienta cap als grans festivals i els *stories* d'Instagram. L'altre dia em deien que ja hi ha festivals que només programen artistes amb un gran poder de convocatòria. És un filtre sobre el qual porto anys alertant i que també m'afecta a mi, ja que no soc un artista *supervendes*. Tot plegat obligarà a replantar moltes coses. Alguns perduraran per històrics, d'altres pels seus repertoris. I ens adonarem que hi ha massa *gasoses*, que és com jo anomeno aquells artistes que fan molt soroll en un moment determinat però després acaben marxant per on havien vingut. Dies enrere estava ordenant discos a casa meua, i em vaig recordar d'un grup que havia de ser el salvador de la psicodèlia espanyola. Et preguntes què se n'ha fet, el busques i resulta que ja no existeix.

Tot plegat fa que sorgeixin menys projectes amb vocació perdurable?

El que falta és una mica més de paciència. Hem arribat al punt en què els grups, abans de tenir un disc, ja tenen samarretes. Davant d'aquest panorama, jo crec que les cançons segueixen essent importants. Aquelles bandes que segueixen tocant i picant pedra són les que realment estan fent carretera en tots els sentits. I això no té res a veure amb fer un estil musical o fer-ne un altre, sinó amb allò que dius quan surts a l'escenari. Per molt clàssic que sigui el format d'un grup, si les seves cançons són bones tu acabaràs callant i aplaudint. Si parlem de música, les cançons són les que manen.

Tornant a Miqui Puig Canta Vol. 7, a banda de ser un disc ballable també és un àlbum on l'electrònica guanya presència i acaba jugant un paper molt important. En aquest sentit, recorda a Los Sencillos de Bultacos y Montesas.

Crec que *Bultacos y Montesas* és el disc que millor sona de Los Sencillos, tot i ser el que té les cançons més menors per moltes circumstàncies. Va ser el moment en què em vaig tirar a la piscina del ball, i des d'aleshores ha estat com una mena d'obsessió per mi. Estem parlant d'un disc fet el 1997, quan treballàvem amb uns ordinadors i uns *samplers* que avui semblarien absolutament arcaics. I sí, *Miqui Puig Canta Vol. 7* sona molt a *Bultacos y Montesas*, perquè aquesta combinació de pop i música de ball és el so que jo havia estat buscant des d'aquell moment. De fet, hi ha quatre o cinc cançons del disc, les que tenen un accent més llatí, que podrien ser perfectament Los Sencillos de 2022.

Una de les peces on més es nota aquesta influència llatina és “Yo no quería estar allí”. Ara està de moda reivindicar allò llatí, però vostè ja ho havia fet des dels inicis de Los Sencillos amb cançons com “Un minuto más” o “Bonito es”.

El primer que va reivindicar tot això, abans que ho féssim nosaltres, va ser Víctor Coyote durant la dècada dels 80. Als primers discos de Los Coyotes ja s'hi reivindicaven estils com el merengue. Aleshores

res encara era una música molt perifèrica, vinculada a una immigració que encara no havíem acabat d'assumir. Però ara mateix ja hi ha gent nascuda aquí fent música llatina, i barrejant tot aquest bagatge amb altres estils. De fet, fent un cop d'ull a les llistes d'èxits ens adonarem que la música llatina sempre hi ha estat present. El que passa és que ara té una presència molt més gran de la que mai havia tingut.

Fins al punt que persones de 40 i de 50 anys presumeixen d'escoltar reggaeton com qui acaba de descobrir la sopa d'all.

A una persona de 50 anys no pot agradar-li el reggaeton, perquè ha crescut amb uns altres codis estètics. A mi m'agrada, amb comptagotes, perquè em passo el dia consumint aquesta música per treballar amb ella. Sinó, potser tampoc hi arribaria. Si escoltes reggaeton, o escoltes dancehall, o escoltes reggae, t'adones que tot ve d'allà mateix. Darrerament s'ha discutit si la música de Rosalía és música o no és música. És clar, que és música. Un altre tema és que pugui xocar amb determinats codis.

A més de la música llatina, vostè sempre ha reivindicat la influència de l'acid house, que en aquest disc torna a ser força evident. Penso per exemple en una peça com “Propaganda”.

Aquesta cançó va néixer justament arran d'una paraula que li vaig sentir dir a un discjòquei clàssic de l'acid house, rient-se de tota aquesta gent que es passa el dia fent *Instagrams* i dient-los “Tu no seràs mai Tony Pike”, en referència al fundador del mític hotel Pikes d'Eivissa. És una cançó que parla de l'autenticitat, i és absolutament *rave*. Algú em va dir que era una cançó *hortera*, i crec que ho va clavar.

De debò?

Sí, i no passa res., Tothom té la seva opinió i s'ha de respectar. A banda de la connexió amb Eivissa i l'acid house, jo veig aquesta cançó com una barreja d'estils i de cultures on fins i tot vaig convidar un *toaster*, Harny Roots, per acabar-la d'arrodonir.

Al disc també hi canta Iranzu Valencia (La Buena Vida), qui ja porta alguns anys allunyada del món de la música. Com la va convèncer perquè cantés amb vostè?

Ja li havia proposat de fer una col·laboració durant l'època de Los Sencillos, quan ella encara es trobava en actiu, i m'havia dit que no. Aquest cop l'hi vaig tornar a proposar i em va dir que li venia de gust i que era fan meua. Quan algú et diu això, fa molta il·lusió.

Porta gairebé 40 anys fent música, la meitat dels quals en solitari. En quin punt es troba, ara mateix, la carrera de Miqui Puig?

Tinc 54 anys, cada disc que trec genera expectació i, en el cas d'aquest últim, totes les crítiques que han anat sortint fins ara als mitjans de comunicació són positives. Per tant, no em puc queixar. És clar que tinc dies millors i d'altres de pitjors, però crec que estic en un bon moment, sobretot musicalment. Això es tradueix en la forma com enfoco moltes coses i em permet seguir el meu propi tarannà, cosa que no és fàcil en un país com Catalunya o com Espanya per tots els entrebancs que tenim.

A quins entrebancs es refereix?

Als entrebancs socials i econòmics, a les quotes d'autònoms, als impostos que paguem... Els instruments musicals segueixen estant gravats amb el 21% d'IVA. Això vol dir que quan jo em compro les meves eines de treball, les pago com si fossin articles de luxe. Són petits detalls que moltes vegades no es veuen, però hi són i determinen la teua manera de fer i de treballar. Per això als barris obrers es fa un determinat tipus de música, i per això determinats estils acaben creixent més i millor en segons quins entorns. Per exemple, em sorprèn la vigència del heavy. Últimament s'han vist festivals al·lucinants on s'ha evidenciat que segueix havent-hi passió pel heavy metal. I això em crida l'atenció. El heavy metal és més poderós que l'indie.

Potser caldria revisar què entenem per indie.

Aquest seria un altre debat, i més val que no hi perdem el temps.

“El format àlbum, a més de conservar la seva màgia i el seu romanticisme, encara ofereix moltes possibilitats a nivell comercial”

fet cançons de ball que podrien ser singles, però les ha agrupat sota un mateix paraigua.

Acaba de citar un concepte, el ball, que sempre ha estat molt present a la seva música. Miqui Puig Canta Vol. 7 és un dels seus discos més ballables. I l'ha publicat sortint d'una pandèmia que, justament, no ha permès ballar durant dos anys.

Una periodista de Madrid em va dir que aquest és el disc que la gent es mereixia després de tant temps de no poder ballar. A mi sempre m'ha interessat molt el ball, i porto molts anys explorant les dife-

OPINIÓ

Francisco Castro

Anys de violència

Quan passin molts anys, tants com perquè els que ara estam dempeus i més o menys respirant sobre el planeta, ja no hi siguem, vindrà algun historiador o historiadora del futur a fer una mirada científica sobre nosaltres. Estudiarà, amb les armes fredes de l'hermenèutica i la historiografia, el nostre comportament durant aquest temps i el que veurà, sobretot, serà violència. Em refereixo a tot "el cas català". El que veurà és violència molt violenta violentament exercida amb violència. Perquè mai l'estat havia desplegat més violència contra una idea (el dret a un referèndum) en tota la seva història. Mai els que ostenten el poder (no només polítics que circumstancialment ocupaven determinades cadires per això de les urnes, parlo d'El Poder) havien posat més energia en què tota la màquina repressora de l'estat, que és salvatge per definició, es posés a funcionar. I quan parlo de violència d'estat, no parlo només de policies llançant gent escales avall (la imatge la tenim tots al record) o d'antidisturbis escalant les parets dels col·legis electorals per a desallotjar a pinyes tot el que es movia. Parlo, també, de les paraules.

Des del moment en què tot això va començar, l'estat, des de les seves múltiples veus polítiques, mediàtiques i econòmiques (el poder és això, no necessàriament en aquest mateix ordre; gairebé sempre les tres realitats es troben barrejades en les mateixes mans) va desplegar tot un arsenal lingüístic, violent, per guanyar també la guerra conceptual. Orwell ho sabia: si controles el llen-

George Orwell tenia clar que si controles el llenguatge, controles el pensament polític de la gent

guatge controles el pensament polític de la gent. Per això es va parlar, des del segon zero, de *colpistes*. Hi ha una gran diferència entre anomenar els adversa-

ris polítics, per exemple, *contrincants* o fins i tot, encara que no s'hauria de dir així, *rivals*, que *colpistes*. La paraula que es va escollir des del primer moment per qualificar els promotors del referèndum sobre la independència va ser aquesta, que denota, en aquests contrincants, rivals, adversaris (mira que hi havia paraules per escollir), una, precisament, violència innata. Novament, Orwell: dona a les paraules un significat diferent del que tenen fins que ja no signifiquin res. Ho sap Ayuso, que ha aconseguit que *llibertat* signifiqui *retallades*. O a l'Estat: pensar diferent és intentar donar un cop, violentar, obligar a fer per la força. I així, el que neix com un procés per definició pacífic (plantejar un referèndum, del que sigui, d'independència, d'expulsió dels ous fregits de la dieta –jo votaria que sí– o del que sigui) és venut des del primer moment com un exercici violent.

La historiadora o historiador futur analitzarà aquests anys bojós i pensarà que, en termes democràtics, ens falten unes quantes bullides. Perquè quan una democràcia és madura, res se soluciona amb tribunals o condemnes. Ni tan sols amb indults.

Per això està molt bé que polítics catalans i d'Espanya parlin ara de posar el sistema judicial fora de la política. Perquè això és el mateix que dir que el que cal posar fora de la política és, precisament, la violència. Dubto que ho aconsegueixin. Qualsevol estat, si no guanya a les bones, ho farà sempre de forma violenta.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Lectures d'estiu (2)

Les joies úniques requereixen que el metall es conformi manualment, amb tècniques simples d'estirat, laminat, conformat, mecanitzat, soldat, i altres de més complexes. La producció en sèrie d'una joia, en canvi, parteix d'un o més motlles de figures i elements que després cal engalavernar per a aconseguir la joia definitiva.

Les peces poden ser massisses, mixtes o balmades. Les massisses contenen més metall i, per tant, el cost és més elevat, per això es reserven per a allotjar pedres precioses. Les peces mixtes pesen menys, ja que són balmades en les parts decoratives, i resistents en les parts de la joia que pateix més desgast, com l'estructura i els encasts. Les joies que s'aconsegueixen amb peces mixtes tenen l'aparença de grans joies amb poc pes.

La joieria i l'orfebreria són art i ofici portat al mil·límetre. Combinen la creativitat amb les tècniques de disseny i fabricació i, a més, amb l'habili-

tat d'aconseguir que la bellesa estigui a l'abast de butxaques de diferents dimensions. Almenys això tenia al cap en Rafel quan va decidir instal·lar un negoci de joieria i orfebreria al centre de Vilagran, en una de les quadrícules de l'escaquer, davant de l'hotel, entre els casalots antics que havien construït els indians feia més de 150 anys.

En Rafel devia tenir quaranta anys quan va obrir el negoci. Feia un temps que s'havia separat de la dona i dels fills, així que es dedicava a treballar. Dissenyava i fabricava joies al taller amb el seu germà Magí, i atenia les peticions dels clients, tant dels fixos com dels de pas, amb la mateixa dedicació.

Passava hores a la trefiladora quan havia de crear una joia nova, i en Magí li prenia el pèl, que si s'havia tornat aprenent, però en Rafel ni cas, seguia al banc amb els trossos de metall, passant d'un solc més gran a un altre de més fi, fins que el metall s'aprimava, amb cura de fer

almenys tres recuits en l'interval d'un solc a l'altre, per a evitar que en el tretzè la peça es trenqués. Aprimat el metall amb els tretze solcs de la trefiladora, el portava a la filera per a estirar-lo i apriar-lo més encara. Fins que aconseguia el gruix d'un cabell. Era la seva manera de mantenir el cap desocupat perquè les idees fluïssin sense obstacles.

A vegades, n'hi havia prou amb unes hores de trefiladora, altres, recollia les pedres o les petxines que li portaven alguns xics que feien d'ajudants a canvi d'alguna moneda. Això passava el dilluns a la tarda. Arribaven al taller en grup, però entraven d'un en un amb el botí, i miraven de convèncer en Rafel que aquella pedra o aquell nacre tenien les formes més estranyes que mai no havien vist, i que els costava de desfer-se'n. En Rafel reia per dins, perquè sabia que aquells marrecs aprenien ràpid el regateig, i només de tant en tant accedia a donar-los una moneda extra.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Trump a la Rambla

S'acaba de commemorar el cinquè aniversari de l'atemptat que va tenir lloc a la Rambla de Barcelona. Com que la finalitat del terrorisme, és això, crear el màxim dolor possible i la mort de com més persones millor, van triar de manera improvisada aquest lloc tan concorregut i emblemàtic de Barcelona, sabedors que a més del mal comès, tindria una repercussió mediàtica global. La forma de l'acció barcelonina, amb una furgoneta encarrant i atropellant de manera voluntària tots els vianants que trobava al seu pas, va ser especialment brutal i despietada, a més de deixar-nos clar que infligir tant mal és relativament fàcil, només cal tenir la voluntat i la falta de moralitat per fer-ho. Va preocupar, a més, com joves que aparentment feien vida normal, que vivien força integrats en ciutats catalanes, es podien fanatitzar en relativament poc temps i de manera poc visible, fins a voler fer malbé allò que fins feia poc compartien. Vam copsar la vulnerabilitat i la inseguretat per a tots que representa el fanatisme extrem. Com una arma poderosa, incontrolable i incomprensible, un punt de fuga a les frustracions que sembla tenir poc a veure amb els valors de bondat i respecte a la vida humana que pre-conitza qualsevol religió.

És propi de societats democràtiques condemnar de manera unànime qualsevol acció terrorista i no donar-li a la violència cap bri de justificació. També hauria de ser consubstancial a la noció de ciutadania fer costat a tots aquells que han patit els efectes d'aquesta vio-

lència cega. A la Rambla, l'agost del 2017, va ser molta la gent que va veure destrossada la seva família i la seva vida. De donar suport en el temps no en sabem gaire, i les institucions que haurien de fer-ho en nom nostre, tampoc. Amb successos d'aquest tipus les declaracions contundents i impostades dels primers moments, en calent, tenen poc recorregut. Els afectats, la gent a la que el dolor dels fets li durarà, passen aviat de la condició de màrtirs a la d'oblidats.

Hi ha sectors de l'independentisme que es comporten com la dreta extrema que opera en tants altres països

Caldria ser molt més empàtics. No abandonar els que pateixen és una obligació de les institucions de qualsevol societat sana, com ho és complir amb les seves obligacions i compromisos. Calia aquest record i reconeixement cinc anys després, però pel camí ens hem oblidat de fer-los costat, ajudar-los més enllà de les paraules amables. Tal i com havien dit que farien.

En aquest context de dolor i sensibilitat a flor de pell, resulta incomprensible que hi hagués centenars de persones organitzades i mobilitzades per rebentar un acte com aquest, que no es tingué cap mena d'estima pels morts ni

pels seus familiars tot convertint el que havia de ser solidaritat i recolliment en un acte amb pretensions polítiques. Hi ha sectors de l'independentisme, espero que petits, que han perdut completament la carta de navegar i es comporten com la dreta extrema que opera en tants altres països i que, per exemple, va intentar ocupar el Capitoli de Washington en nom de Donald Trump. Portadors de teories conspiranoiques i veritats alternatives, neguen els fets i les investigacions oficials per tal d'erigir una pretesa connivència, o ves a saber si organització, de la policia espanyola amb l'atemptat. Es veu que amb això, també la culpa ha de ser d'Espanya. Una part del país s'ha instal·lat en una irrealitat i té uns comportaments antidemocràtics que ens acaben per afectar a tots i ens degraden com a societat, perquè no són anecdòtics sinó que es repeteixen i mantenen el país fracturat. Com es va veure en aquest cas, les accions no són gens espontànies i responen a una organització i a líders polítics que jugant a una rebel·lia impostada, estan disposats a fer terra cremada. La visió de tot plegat resulta trista i indignant. El preocupant és que això no és un fet puntual ni aigua passada. Segur que continuarà, perquè viuen immersos en aquests *happenings*. El país ja ha perdut molts llençols en aquesta bugada que dura una dècada. Potser és l'hora que aquells que diuen apostar pel camí de la raó i posar l'accent en governar el país deixant-se de quimeres, que diguessin al trumpisme local que ja s'ha acabat.

Ares Escribà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Pobresa menstrual

Menstruar amb uns mínims de dignitat és un luxe. Tenint en compte que no podem triar si fer-ho o no –ja ens agradaria–, que els productes d'higiene íntima femenins no estiguin a l'abast de tothom és una injustícia de grans proporcions. Tant, que sona amb força els darrers temps un nou concepte que posa nom a un problema antic com la humanitat: la pobresa menstrual. La pateixen o l'han patida almenys dues de cada deu espanyoles que, si no poden ras-car recursos d'enlloc, han de recórrer a mètodes rudimentaris i, molts cops, poc o gens saludables per superar amb cert èxit aquells dies del mes que arriben a durar quaranta anys. Segons els càlculs de l'ONG Banc Farmacèutic, les dones invertim anualment en compreses i tampons –els més utilitzats– entre 200 i 300 euros. Això eleva la despesa a més de 8.000 euros en tota la vida fèrtil, per no allargar-nos i parlar del que ve des-

prés. Afegeixin aquí el cost dels analgèsics per a les qui en necessitem o de les atencions mèdiques no garantides pel sistema públic. Afortunades les escoceses que, a partir d'aquesta mateixa setmana, obtindran de franc el que la resta

Compreses i tampons no són tractats com a articles de primera necessitat, però la Viagra sí

paguem a preu d'or. Els ajuntaments i les institucions educatives seran les encarregades de distribuir el material, que haurà d'estar disponible per a qui el sol·liciti. La llei de productes per a la regla entra en vigor gairebé dos anys

després de ser aprovada i converteix el govern encapçalat per Nicola Sturgeon –sí, casualment, una senyora– en pioner a nivell mundial. Cap altre país s'ha decidit a fer un pas que cada cop resulta més imperiós. A Espanya, de fet, Hisenda va frenar la rebaixa de l'IVA que gravava compreses i tampons, exclouent-la de la reforma de la llei de l'avortament, una mena de calaix de sastre que aglutina el que encara són, per a molts, temes de dones. És per això, perquè a ells no els afecta –o això es pensen–, que els imprescindibles femenins no es tracten econòmicament com a articles de primera necessitat però la Viagra sí. És per això, perquè a ells no els afecta, que se suposa que hem de viure la regla discretament i assumir en silenci un dolor que no és normal. I així serà mentre les nostres coses siguin considerades només nostres i, en canvi, les d'ells constitueixin urgències universals.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Miquel Moreno Gayoso

Tot el que
escric soc jo

Milena Busquets i Tusquets (Barcelona, 1972) en obres anteriors ja ens havia testimoni la qualitat de la seva escriptura: *Tambien esto pasara* (2015) –gran èxit editorial de caràcter autobiogràfic on deixa palès les difícils relacions amb sa mare–; al recull *Hombres elegantes y otros artículos* (2019) i a *Gema* (2021). El maig d'enguany, publica *Las palabras justas* (Anagrama, 2022). Encomiable la traducció al català de Lurdes Serramià per l'editorial Amsterdam.

Amb *Las palabras justas* Milena Busquets abandona el camp de l'autoficció i, obviant un pas vers la ficció novel·lesca, aterra en el gènere del dietari, on recull més d'un centenar d'entrades, des del 6 de gener fins al 31 de desembre. No hi consta una referència explícita de l'any, podem deduir, potser, que es tracta del 2021. Malgrat el canvi de format, Milena no aparca la seva veu literària on la presència del "jo" quotidià, profund i reflexiu, emergeix d'un implacable exercici d'escriptura creativa. Per a l'autora, el seu llibre és quelcom més que un "dietari", es tracta d'un "artefacte" literari. És una finestra a la seva quotidianitat i a la seva intimitat; el material bàsic és la seva vida, és ella.

Per les entrades del dietari transita tota una amalgama de temàtiques diverses, sovint recur-

rents al llarg dels dies. Cal destacar: les relacions amb els seus dos fills; la capacitat vital d'enamorar-se –l'erotisme i la seducció com a parts fonamentals de la vida–; els judicis de valor sobre l'ofici d'escriure i les relacions amb els lectors; la visió estètica de l'elegància intel·lectual; la teràpia personal per mitjà de la psiquiatria; la crítica a una Barcelona de Colau, decadent i sòrdida...

Las palabras justas, exercici de contenció literària, és un homenatge a Jules Renard. Considera que Marcel Proust és el mestre per a tots aquells que volen escriure sobre si mateixos. Confessa la seva gran admiració per Txèkhov, mort prematu-

rament als 44 anys. Milena Busquets ens exposa el seu univers quotidià amb frases sòbries, lúcides i contundents. Pinzellades impressionistes de vida amb tons irònics d'aparent espontaneïtat. Com bé suggereix el disseny de la coberta d'Andreu Gallart, l'autora ens mostra la seva intimitat despullada de tot artifici inútil, honesta, rigorosa i estricta. El seu estil és aforístic i poètic: amb frases curtes, allunyada de tota autocomplaença i sentimentalisme. Refusa tot pudor. "L'autocensura per a un escriptor és la mort".

'LES PARAULES JUSTES'

Autora: Milena Busquets Tusquets

Traducció: Lurdes Serramià

Editorial: Amsterdam

Any d'edició: Barcelona, maig de 2022

Nombre de pàgines: 144

Mònica Baró

Un viatge pel
cervell de la
mà d'un savi

El neurocientífic Pablo Barrecheguren, un reconegut divulgador científic, autor del canal de YouTube Neurocosas, ens aproxima al coneixement del cervell per mitjà de la figura de Santiago Ramón y Cajal, considerat el pare de la neurociència, que és qui guiarà el lector per tot el llibre.

El llibre, pensat per a joves a partir dels 13 anys, presenta una visió molt completa del cervell, que comença en el moment de la seva formació en les primeres fases embrionàries. S'hi tracten específicament els aspectes fisiològics i s'hi descriuen les diferents cèl·lules cerebrals i les seves funcions, la relació del cervell amb la resta del sistema nerviós i altres qüestions, com ara la plasticitat cerebral o la malaltia d'Alzheimer. D'altra banda, es dediquen alguns apartats a esbossar la història de la neurociència com a disciplina, on destaca el paper determinant que hi ha tingut la investigadora Rita Montalcini i com la confrontació de teories diverses ha permès avançar en el coneixement d'aquest òrgan que, malgrat tot, encara amaga molts secrets.

La capacitat divulgadora de l'autor, que

utilitza un registre directe amb tocs d'humor, i els múltiples recursos que posa en joc la il·lustradora aconsegueixen fer comprensibles els conceptes que es plantegen malgrat la seva complexitat. Per això s'usen exemples extrets de la vida quotidiana, com el funcionament dels neurotransmissors, que es compara a l'acció de fer-nos passar notes o enviar-nos avions de paper quan som a classe, i també es proposen algunes accions per fer-los més comprensibles, com per exemple recrear l'estructura del còrtex cerebral per mitjà de plegaments de paper.

Tot i tractar-se d'un llibre molt destacable, la dificultat dels conceptes i l'especificitat del vocabulari emprat contrasta amb l'aspecte formal del llibre, totalment il·lustrat, que combina el dibuix científic de detall amb

les representacions antropomòrfiques de les diverses cèl·lules, que infantilitzen una proposta que no s'acaba de correspondre amb el nivell de coneixements previs requerits per a la lectura.

'EL CERVELL HUMÀ. Explicat pel
Dr. Santiago Ramón y Cajal'

Autor: Pablo Barrecheguren

Il·lustradora: Isa Loureiro

Editorial: Joventut

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021

Nombre de pàg.: 48

NOVETATS EDITORIALS

'Mercè Rodoreda i el seu temps' Marta Pessarrodona / Rosa dels Vents

Mercè Rodoreda va viure entre els anys 1906 i 1983, un tram del segle XX marcat per moltes esdeveniments col·lectius que la van afectar, des de la guerra a l'exili. Però també va tenir una vida personal intensa, *moderna*, per dir-ho d'alguna manera. Partint de l'amistat que hi va travar, Marta Pessarrodona la retratava en aquest llibre ara reeditat.

'La doble vida d'Okita Soji' Carles Batlle / Columna

Un japonès en plena carlinada? Això imagina l'autor en aquesta novel·la: la trobada de Blanca, cunyada del darrer pretendent carlí, amb Okita Soji, un dels darrers *bushido*, que arriba a Europa després que el darrer *shogun* és destituït. La princesa carlina el contracta com a mestre d'esgrima. Xoc de cultures i aventura a la Garrotxa del segle XIX.

'Marsella confidencial' François Tomazeau / Crims.cat

Som a la sempre convulsa Marsella, però ens reumuntem al 1936. El policia Antoine Cardella és assassinat en vigílies de les eleccions entre els locals del candidat socialista Pierre-Ferri Pisani i el de Simon Sabiani, líder de l'extrema dreta. A qui beneficia la seva mort? A tots i a ningú. Un relat trepidant, que pren com a referència *L.A. Confidential*.

'Maria, la perfumista' Dolors Salvador / Ed. Sidillà

La Maria ha canviat d'escola. Ella en sap molt, de plantes, perquè la mare i l'àvia eren trementinaires. La Clàudia, una de les noves amigues que ha fet, vol aprendre a fer colònies i sabons. Totes dues comencen a buscar informació sobre com fer perfums amb les flors. En Lluc s'hi afegeix. A ell li agrada la química i vol arribar a fer un alambí.

'El gran llibre de la nutrició' Abel Mariné i Imma Amadeo / Comanegre

Abel Mariné és un dels grans pares de la ciència de la nutrició a Catalunya, conegut perquè sovint les seves opinions desmunten amb solidesa científica alguns dels grans mites i llocs comuns. Amb la periodista Imma Amadeo han tret a la llum aquest llibre de síntesi, gairebé definitiu. I no volen *vendre* cap dieta.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Marquet de les Roques

« Mai no oblidaré les nits d'agost al Marquet de les Roques, al fons de la Vall d'Horta, sota el Montcau. El Marquet és un castell construït amb la pedra vermella del país, combinada amb el maó vist. És obra de l'arquitecte Batlle i va ser un capritx del meu avi Antoni Oliver i Boixó. Al Marquet he passat les temporades més felices de la meua vida. Les nits sobretot hi prenien una serenitat i una transparència gairebé màgiques. Des del castell no es veia ni una casa, cap construcció i, per tant, ni un llum. Del Coll del Llor, que comença a la font d'aquest nom, i dels fondals sota Roca Mur, arribaven els plans del duc, que els pagesos traduïen així: «Justícia de Déu!», en unes notes allargades, que produïen certa esgarripança.

Abans d'entrar al barri de la casa, la carretera s'eixamplava i formava una placeta. Allí hi havia una cascada artificial, una font i uns bancs de pedra amb respall de troncs d'alzina i taules fetes amb grans lloses irregulars. Un cert capvespre, al voltant d'aquelles taules, ens vam reunir en Josep Carner, en Jaume Bofill i Mates, en Carles Riba, en Francesc Trubal, l'Armand Obiols i jo. Els mestres parlaven i els joves escoltàvem; i se'ns hi va fer nit. Havíem dinat al castell: amb aquell àpat va quedar constituïda una empresa editorial modesta, però significativa: La Mirada. De tots sis, només en quedem tres, i dos són lluny.

Una altra nit, la cobla Barcelona va omplir la petita vall amb música de sardanes. Hi havia el mestre Morera. Ningú no ballava. Tot eren peces de concert. La tenora de l'Albert Martí cantava, es planyia, reia amb estridència. Aquella nit em vaig reconciliar amb la nostra dansa, puix la vaig sorprendre, no en les rotllanes d'homes i dones que tracten d'adaptar-hi llurs moviments, sinó en el seu nucli originari, en la seva mateixa essència ancestral. »

Joan Oliver

AUTOR

Joan Oliver
(1899-1986)

OBRA

'Temps, records'
Fund. La Mirada,
1981

INDRET

Marquet de les
Roques

MUNICIPI

Sant Llorenç Savall

COMARCA

Vallès Occidental

Situat al fons de la Vall d'Horta, el Marquet de les Roques és un casal d'estil neoromàntic construït per Juli Batlle i Arús, que fou deixeble de Domènec i Muntaner. Va ser residència d'estiu de Joan Oliver, que hi organitzava tertúlies literàries en què participaven membres de la Colla de Sabadell. L'empresa més important d'aquest grup d'intel·lectuals va ser la fundació d'Edicions La Mirada, l'any 1925, la gestació de la qual es va realitzar dins els murs de l'edifici en les inoblidables nits del mes d'agost que Oliver rememora amb enyorança.

WIKIMEDIA COMMONS (ANGELA LLOP)

6è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

UN ANIMAL POLÍTIC

Núria Ferré Valenzuela Granollers · 3r PREMI

Il·lustracions: Maria Peix

Encara recorda el primer dia que es van veure. Casualment, aquell dimarts, en Julius no havia anat al Senat. Com que no estava d'humor, havia decidit apropar-se a les termes buscant una mica de pau i un lloc on relaxar-se. Normalment, no hi anava a aquestes hores. Era més habitual que ho fes al migdia, després de la sessió matinal, acompanyat dels altres senadors, i aprofitava així l'ocasió per discutir sobre algun tema que havia quedat pendent. A Roma, la política no només es feia al Senat sinó que es desenvolupava en altres espais de la ciutat, i un d'ells eren les termes.

D'ençà que Cèsar August havia arribat al poder, la ciutat de Roma s'havia transformat. Per una part, s'havia convertit en un lloc més segur al reforçar la vigilància al carrer, creant la guàrdia pretoriana i posant en marxa les rondes nocturnes conegudes com a sebaciàries. Per una altra banda, la divideix en seccions i barris, reforma la llera del riu Tíber, construeix aqüeductes i millora els accessos, i els carrers i camins de la ciutat. Finalment, incentiva els patricis a contribuir en la construcció de la nova Roma: monuments, temples, museus, teatres són subvencionats pels ciutadans romans adinerats. Les construccions vastes perden terreny en benefici de les construccions en marbre. El resultat és una ciutat cultural i majestuosa. Entre els edificis de nova creació, es troben els banys públics i les famoses Termes d'Agripa són les utilitzades pels senadors.

Dintre de la sala del Caldarium, el vapor ho envolta tot. Només se sent la remor de l'aigua calenta quan en Julius baixa les escales endinsant-se en la piscina. No hi ha ningú més al recinte, és el que avui necessita. Decideix col·locar-se en una de les cantonades, recolzant els braços en el marbre per no perdre l'equilibri, estira les cames i tanca els ulls. Li agraden aquests moments de relaxació que li permeten pensar en el futur i com, gràcies al seu esforç, la seva vida està a punt de canviar. Ha passat de ser un simple ciutadà romà a un amb poder. En unes setmanes, la Clàudia serà la seva dona. Tot just acaba de complir 16 anys i, malgrat la seva joventut, és una dona atractiva de cabell ros i ulls verds. A la seva família, les dones són molt fèrtils i s'espera d'ella que compleixi ben aviat amb la seva funció i li doni molts fills. En Julius sospira ben fort. Sap que no n'està enamorat, però amb aquesta unió i les seves maquinacions, aconseguirà tot allò que sempre ha somniat, pujar en l'estatus social i polític de Roma.

De cop i volta, sent que algú entra, però decideix no obrir els ulls. "Estava tan a gust amb aquest silenci!", pensa. Tota l'estança s'omple del soroll que fa l'aigua quan cau a terra, i dels gemecs de plaer que emet el visitant en sentir l'aigua calenta relliscar per la seva pell. Atret per aquests gemecs, es gira cap a la zona seca de la sala i observa atentament l'esquena, els glutis i les cames ben musculades de l'home. "Es nota que utilitza el seu cos per a treballar i deu fer-ho a l'aire lliure pel to de la seva pell", pensa en Julius sense poder deixar de mirar-lo. No és habitual en ell, sentir-se fascinat pel cos d'un altre home, però avui no entén què li passa, no és capaç de treure-li els ulls de sobre. El visitant continua amb el brunyiment del seu cos i, mentre s'estén l'oli per la pell, l'aroma de lavanda arriba a les fosses nasals d'en Julius, qui observa l'espectacle sense perdre's detall.

L'home es gira i els seus ulls es troben. Les pestanyes llargues envolten els intensos ulls verds del visitant, que llueixen com el mar a l'estiu en el seu rostre. El cabell mullat li cau fins a les espatlles. La mirada d'en Julius continua recorrent el seu cos i es dirigeix cap als braços tornejats, on descobreix el tatuatge que porten els soldats romans. Analitzant-lo amb més deteniment, el reconeix. "És en Plíneo, capità d'una de les legions romanes!". Ha sentit al fòrum que acaba de tornar de la guerra, on ha aconseguit grans victòries. És famós per haver donat suport a Cèsar August en diferents contingències de gran importància per a Roma: en la lluita de poder contra Marc Antoni, en marxar sobre Roma per defensar el nomenament de Cèsar August com a cònsol a qui rebutgen per la seva joventut, i, ara, assolint grans victòries en l'expansió de l'Imperi cap Hispània. Cèsar August sempre ha estat molt ben considerat pels militars romans gràcies a les grans aptituds per a la política i per a l'exèrcit. Al món romà qui controla l'exèrcit ho controla tot. Per això, a en Cèsar August se li permet auto proclamar-se emperador.

Els dos homes es mantenen la mirada durant una bona estona. En Plíneo, comença a baixar les escales de pedra del Caldarium amb lentitud, esplaiant-se en cada passa. Es nota que se sent a gust amb el seu cos. En Julius, comença a remoure's dins de l'aigua, s'està posant nerviós i no sap com comportar-se. L'home, cada cop s'acosta més i ell no és capaç de deixar de mirar-lo. "Tot en ell és sensualitat!"

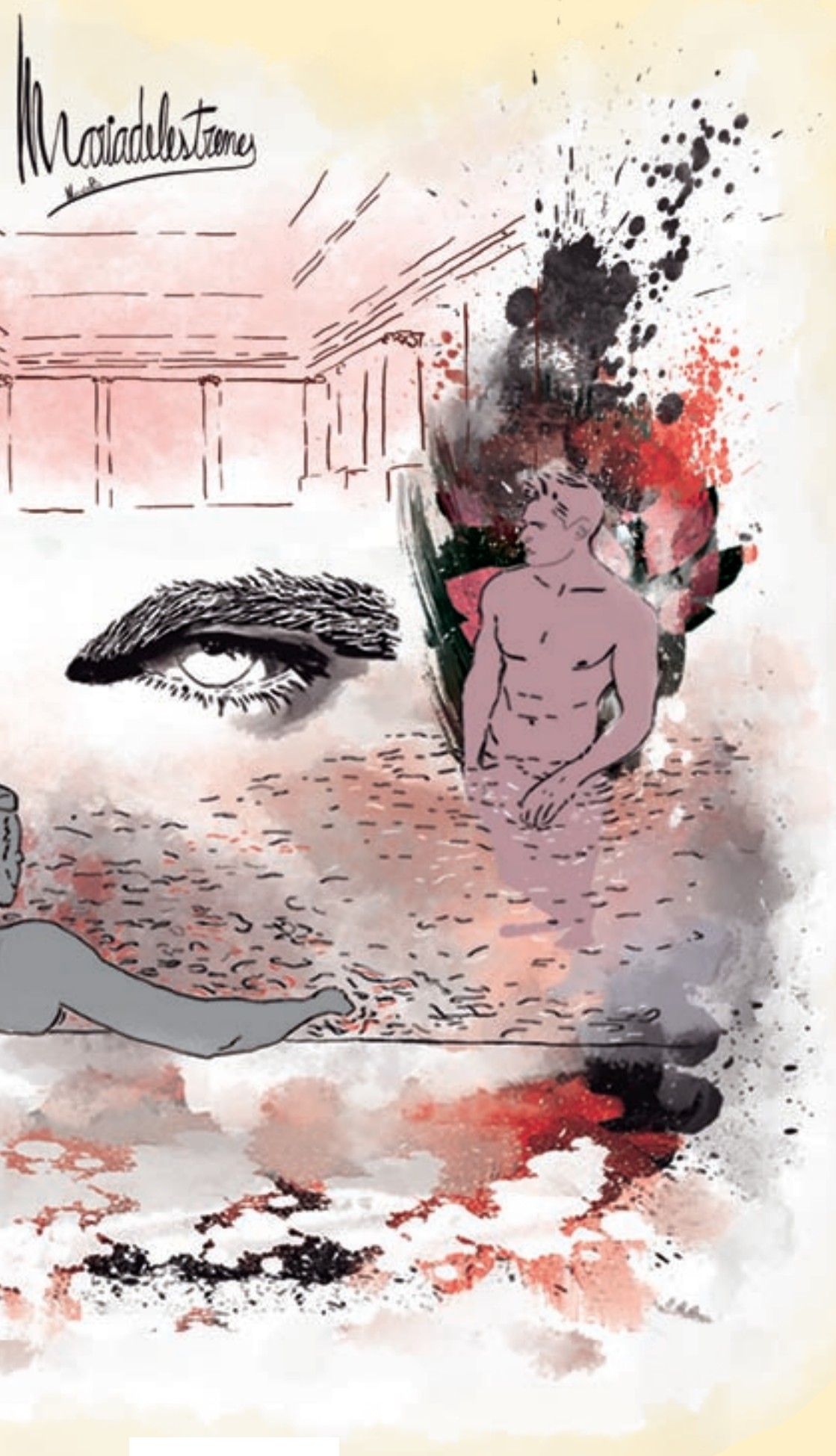
En Plíneo, sap que és atractiu. Tothom a Roma coneix que té un munt d'admiradors d'ambdós sexes. És ell qui marca quan, on i amb qui! "Es veu des de lluny que li agrada manar!", pensa en Julius. Les normes romanes no accepten el sexe entre homes del mateix estatus social, malgrat que és habitual entre els ciutadans romans i els esclaus.

Des d'aquell dia, Julius venera Júpiter per haver posat sobre la terra un home com ell. És tan atractiu...! Els dimarts s'han convertit en el seu dia preferit! Sempre que pot, s'excusa de les seves obligacions per a acostar-se a les termes, i gaudir del seu moment. El plaer físic omple una part important de la seva relació, però la dominació que en Plíneo exerceix sobre ell sobrepasa tot el que és imaginable. "Ell, que sempre ha volgut dominar tot el que l'envolta, ell, que sempre ha volgut tenir el poder!", es repeteix constantment en el seu cap. Mai hauria pensat que un home seria capaç d'oferir-li tot aquest plaer i, que en dependria, físicament i emocionalment, d'aquesta manera, i aconseguiria, fins i tot, capgirar el seu món i posar en perill les seves ambicions.

Durant tots aquests mesos, no ha deixat de pensar que s'està arriscant molt! Fa cinc mesos que

es va casar amb la Clàudia, però no pot resistir-se als encants de Plíneo. Si es descobrís que manté aquest tipus de relació, que s'està deixant dominar per un home d'aquesta manera i que en depèn de forma extrema, perdria tota la seva credibilitat i la seva carrera política acabaria amb un gran escàndol! Ha estat molt de temps amb por que no els enxampessin. En Plíneo no escolta els seus prec.

La passió els domina, no poden controlar-se, no són capaços de posar-hi fre, no poden resistir-se, però ho poden perdre tot, i ell no vol continuar arriscant-se. “Per Júpiter! He de trobar una solució!”, es repeteix tot angoixat.

Si fa uns sis mesos algú li hagués explicat la situació d'avui en dia, no s'ho hagués cregut. Ha obtingut allò per què tant ha lluitat. El seu casament amb la filla del patrici més poderós i influent de Roma, conseller de l'emperador Octavi Cèsar August, el primer emperador romà, li ha donat l'última e m p e n t a .

Malgrat que assolir el seu somni l'hauria de fer sentir pletòric no se'n sent, ans al contrari. L'angoixa l'envolta, pateix cada dia per si algú el veu entrar a les termes i sortint-ne dues hores després, pateix per si algú dels esclaus se'n va de la llengua, pateix per si el seu sogre sospita alguna cosa, pateix cada cop que es

fica al llit amb la seva dona... Viu en una angoixa constant que no el deixa respirar!

Avui s'ha aixecat ben d'hora. Té necessitat de sortir de casa. No ha volgut agafar el carruatge que utilitza habitualment per anar fins a Roma i ha decidit adreçar-s'hi, tot fent un passeig des de la Vil·la fins al fòrum. Abans de marxar, i com cada matí, li ha fet un petó a la Clàudia. Està més seriós del que és habitual i la seva dona no deixa de mirar-lo sense atrevir-se a dir-li res. No cal que es justifiqui, la Clàudia mai gosarà preguntar-li què passa, però en Julius té necessitat d'explicar-se i decideix comentar que hi ha uns temes a tractar al Senat que el capfiquen i que aquestes cabdries han fet que s'aixequi amb mal de cap. Sap que ha arribat el dia. No es pot fer enrere, no li ha estat fàcil prendre aquesta decisió, però és el millor per a ell. Malgrat tenir-ho clar, la tristesa l'envaeix. Avui, com tots els últims dimarts des de fa sis mesos, no anirà al Senat.

Ja passen unes hores del migdia i en Julius camina pensatiu per la Via Lata, de tornada cap a casa seva. Avui la visita a les termes no ha estat com sempre. Les llàgrimes rellisquen pel seu rostre sense parar. Sent una buidor immensa i la tristesa l'acompanya. “Hauria d'haver estat més intel·ligent i no deixar-me portar per les meves emocions. Amb la necessitat que tinc de controlar tot el que m'envolta! No entén com he pogut acabar d'aquesta manera!”, pensa sense deixar de plorar. Com que no ha menjat res en tot el dia, decideix parar al mercat i comprar alguna cosa. Sap que la Clàudia l'estarà esperant per dinar, però no té gens de ganes de veure-la. No vol parlar amb ningú. Ben al contrari, li agradaria estar en un lloc aïllat, on el silenci ho dominés tot, on li fessin mal les oïdes per falta de sons, on no sentís el dolor del seu cor i de la seva ànima.

No té ganes de res, però necessita calmar la seva ment, necessita que es pari el temps, necessita tornar enrere. Les llàgrimes se li acumulen a la gola i li produeixen un dolor agut. No obstant això, no pot deixar que les emocions el tornin a dominar.

“És tan sorollosa la ciutat de Roma!”, pensa mentre els venedors del mercat no deixen de cridar oferint-li els seus productes.

Caminant pel mercat, evadint-se de tot allò què l'envolta, i sumit en els seus pensaments, no s'adona que s'acosta un dels seus esclaus i, tot cridant-lo pel seu nom, li diu:

—Senador Julius! Fa hores que dono voltes per tot Roma. La senyora Clàudia m'ha fet venir a buscar-lo. L'emperador Cèsar August i la resta de senadors el reclamen amb urgència! Fa unes hores que han trobat un important capità de l'exèrcit romà mort a les termes! Diuen que l'han enverinat!

Escolta el podcast dels relats del 6è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Lluís Montoliu i Viñeta de Vic

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

238

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

LÈXIC

**Expressions diverses amb els verbs
'mirar', 'guaitar' i 'veure'**

Quan fem veure al nostre interlocutor que una tercera persona coneguda arriba o se'ns acosta, podem emprar tres verbs diferents: *mirar*, *guaitar* i *veure*. Amb el primer podríem dir: "Mira, ara arriba en Joan" o també "Mira'l, en Joan!" o fins i tot "Mi-te'l que ve content en Joan!", on 'l fa referència al Joan i *mi* és la reducció informal de l'imperatiu *mira* quan al darrere porta els pronoms febles.

Amb el segon verb podríem posar com a exemple: "Guaita-la, ara mateix parlàvem de tu" o bé "Goita(-la) que va maca la Ivet!" (*goitar* no és més que la variant de *guaitar*, amb la reducció del triftong -uai-, típica d'altres èpoques passades, però que ens ha quedat fixada com si fos un fòssil). En la segona frase observem

igualment que podríem haver dit: "Que/Com va maca la Ivet!", perquè té un ús ponderatiu. I si anem més enllà de la reducció del verb *guaitar*, sentirem també que algunes persones diuen "Oita-la, la Carme!" o bé "Uita-la". Cal dir que, de totes aquestes formes, l'estàndard és únicament *guaitar*. Les altres formes són col·loquials.

En un registre molt més elevat, es pot usar *ve-te'l / ve-te-la / ve-te'ls / ve-te-les aquí* amb el mateix significat que hem vist anteriorment. Alguns exemples: Ve't aquí el meu germà -Ve-te'l aquí; Ve't aquí les meves germanes -Ve-te-les aquí. Hem de saber que *ve* és la reducció de l'imperatiu de la segona persona del singular del verb *veure*, que normalment té les formes *ves* o *veges*.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

FORMACIÓ

Montse Corderas Espona - montsecorderas@gmail.com - IG @comunicacioformacio

La màgia del 'mapping'

Què és?

Un *mapping* audiovisual és una tècnica de projecció d'imatges en moviment i altres continguts de vídeo que reflecteixen persones, figures o objectes, en qualsevol tipus de superfície, ja sigui a interiors o exteriors. El *mapping* es pot fer sobre objectes petits com un gerro o, fins i tot, en estructures molt grans com un edifici. L'ús més comú d'aquesta reproducció s'aplica sobre les façanes d'edificis.

Per a què serveix?

És una oportunitat de personalitzar les edificacions més pintoresques d'una ciutat o de dinamitzar visualment un esdeveniment, sense necessitat de modificar-ne les estructures.

Permet crear l'atmosfera més idònia per tal que l'espectador pugui submergir-se en la història i les seves sensacions, com és el cas dels *video mappings* que es troben dins de les actuacions musicals, els quals segueixen de manera sincronitzada els artistes.

Crear un contingut atractiu i agradable és la clau per generar un bon impacte amb aquestes reproduccions. Un molt bon recurs és acompanyar-ho de música.

Els orígens.

A escala mundial el *video mapping*, *projection mapping* o *mapping* enfonsa les seves arrels en els primers usos tècnics de la llum i l'ombra, atribuint-se el seu origen a les ombres xineses o llanterna màgica creada per Christiaan Huygens i Athanasius Kircher al segle XVII o a la fantasmagoria del segle XIX.

Un exemple.

Les pintures romàniques de l'església de Sant Climent de Taüll (declarada patrimoni mundial per la Unesco), una de les joies més importants del

romànic català, tenen una innovadora presentació a través d'un *video mapping* que recrea els frescos originals dins l'absis major i el presbiteri de la nau central. La pintura original data del segle XII i actualment es conserva al Museu Nacional d'Art de Catalunya a Barcelona, MNAC.

Des dels anys 60 a l'església hi havia una còpia dels originals pintada sobre guix que s'estava degradant. Després de treure l'antiga còpia es va fer un minuciós procés de restauració que va posar al descobert restes de la pintura original que s'havien conservat a les capes profundes de les parets del absis.

L'objectiu d'aquest *mapping* és restituir virtualment i digitalment les pintures originals en el seu lloc d'origen, l'església de Sant Climent de Taüll, i també reproduir el conjunt pictòric complet tal com era l'any 1123. La presentació audiovisual ajuda el visitant a entendre la tècnica pictòrica dels frescos romànics i, alhora, descobreix les diferents representacions iconogràfiques que componen aquesta pintura mural d'alta càrrega artística i religiosa. A part de l'oportunitat tan interessant de veure les pintures originàries senceres i acolorides, sense que hi siguin a la realitat actual, el *mapping* de Sant Climent de Taüll desperta els sentits i emociona, i crea una màgia que només és possible si el veus en directe.

SALUT/NUTRICIÓ

Eva Remolina / AMIC

La mineralització de l'aigua

L'aigua mineral, tal com el seu nom indica, és una aigua que conté minerals (sodi, potassi, fòsfor, clor, magnesi i sofre), gasos, sals i compostos sulfurats en la seva composició, la qual cosa li proporciona múltiples beneficis per a la salut.

Al conducte del subsol, és una aigua de molta puresa i lliure de microorganismes i qualsevol mena de contaminació

Segons la quantitat d'aquests minerals, es pot classificar en:

- Mineralització molt feble (-50mg/l de residus secs)
- Mineralització feble (-500mg/l de residus secs)
- Mineralització forta (+de 1500mg/l de residus secs)
- Mineralització càlcica (-150mg/l de calci).

La mineralització que té cada aigua depèn en gran mesura, tant de la tipologia de la roca per la qual es filtra, com de la longitud del seu recorregut.

Però no només la quantitat de minerals

distingeix les aigües, sinó també la classe de mineral que predomina. I segons això, podem tenir aigües bicarbonatades, carbòniques, sòdiques, magnèsiques, etc.

Ingerir aigua mineral independentment del tipus que sigui, ens proporciona: hidratació, retard en l'envelliment, control del pes, depuració de l'organisme o millora de la digestió, entre molts altres beneficis. Però a més, podem tractar problemes concrets triant l'aigua mineral que més ens convingui. A tall d'exemple:

- Les aigües carbòniques estimulen l'apetit i faciliten la digestió.
- Les aigües magnèsiques tenen propietats laxants.
- Les aigües càlciques ens ajudaran a prevenir l'osteoporosi.
- Les bicarbonatades, les millors per a pacients amb diabetis.
- Les de mineralització molt feble, especialment dirigides a nens i bebès o per tractar els càlculs renals.
- Les sòdiques, són molt digestives i les més aconsellades per a la retenció de líquids o la tensió alta.

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Sopa de tomàquet freda

Aquesta recepta és ideal per prendre-la fresqueta en aquesta època de l'any. És fàcil de fer, ràpida, molt lleugera i ens aporta moltíssims nutrients i antioxidants

Els ingredients (per a 4 persones)

- 1kg de tomàquets
- 1 ceba (opcional)
- Sal
- Pebre al gust
- 1/4 de got d'oli d'oliva verge extra
- 1 cullerada sopera de vinagre de poma
- 10 fulles d'alfàbrega fresca (4 per a decorar)

Preparació:

Comencem rentant els tomàquets i tallant-los en quatre trossos.

A continuació, netegem i tallem en daus la ceba. Posem les verdures en una tritadora o batedora. Afegim sis fulles d'alfàbrega, l'oli, el vinagre, la sal i el pebre. Ho batem tot plegat. A continuació, ho tastem i rectifiquem de sal i pebre (si escau). Segons vulguem la sopa més espessa o més líquida, podem també afegir aigua, així com passar la crema per un colador o *xino*. Ho servim decorant amb una fulla d'alfàbrega o afegint ou cuit a trossos o crostons de pa. Que vagi de gust!

JARDINERIA

Decoracionyjardines.com / AMIC

Plantes antimosquits per a l'estiu (II)

L'espígol i la citronel·la poden ser grans aliats contra els mosquits. Amb la pujada de les temperatures, les cases s'omplen de mosquits, i les plantes són una bona

alternativa per evitar les molèsties que generen. Després de parlar de les plantes carnívores i els geranis d'olor, us proposem dues plantes més.

■ Citronel·la

Es tracta d'una planta potent i aromàtica, molt utilitzada a tot el món com a repel·lent natural d'insectes. És per això que s'utilitza per elaborar alguns repel·lents. Es caracteritza per tenir una olor marcadament cítrica, que recorda molt la de la llimona. Aquesta olor de llimona és precisament el que fa que funcioni tan bé com a repel·lent de mosquits i altres insectes, que el troben molt desagradable i eviten acostar-s'hi.

És molt fàcil de conrear-la, sobretot a principis d'estiu. S'ha de plantar a l'exterior i al sol, i cal regar-la amb freqüència. A la fi de l'estiu, s'han d'entrar les plantes a l'interior, a un lloc lluminós, i reduir el reg, i deixar així que el substrat s'assequi entre reg i reg.

■ Espígol

Gràcies a les seves fulles tan aromàtiques, que alliberen olis essencials en escalfar-se sota el sol, fa que els mosquits se'n vagin per no tornar. Deixa que les seves perfumades fulles t'ajudin a espantar els insectes.

L'espígol és una planta d'olor increïble i característica. Una olor que embriaga tant a grans com a petits i que agrada a gairebé tothom menys als mosquits i altres insectes.

El cultiu d'espígol és molt senzill, ja que la planta no requereix cap atenció especial i el seu efecte repel·lent contra mosques i mosquits està comprovat. Les fulles seques també poden ser emmagatzemades en bosses de lli perfumades.

PIXABAY

SI SOU SERVITS

Francesc Murgadas

El pedrer

Allò que aprenem a estimar d'infants ens acompanya tota la vida

M'agrada molt. I haig de reconèixer que gràcies al meu pare, defensor de tastar-ho tot i menjar el que t'agradi. Recordo aquell Nadal en què, tallant un bocí de pedrer de l'escorregut, el deixà al meu plat i em digué: "Tasta això, menut. I si no t'agrada, ho deixes." El següent Nadal vaig reclamar un dels pedrers de l'escorregut.

La universitat de Maastricht acaba de donar la raó al meu pare en un estudi sobre com habitar els menuts a menjar verdures. Segons ells, cal premiar-los per fer-ho, però amb condicions. Perquè, segons han vist, un producte desconegut s'ha de tastar entre vuit i deu cops abans de poder dir si ens agrada o no. Per tant, primer consell, no sigueu d'aquells que promouen el consum dient-li al nen o nena que li agradarà i preguntant-li, just entrat a la boca, l'arquetípic "Oi que és bo?". El vailet no pot respondre i ja fa prou acceptant la vostra imposició de tastar, només tastar, recordeu, el producte. Temps hi haurà per fer la pregunta uns tres mesos més tard i després d'uns quants intents més.

Segon consell. Oferiu algun premi a canvi, però *a posteriori* i sense convertir-ho en un xantatge. Quan ja hagi acceptat, fet el tast i empassat o escopit el producte. Que el que vosaltres voleu és que tasti. En aquell moment i sempre que li pre-

MOLLEJAS@ISTOCK

senteu alguna cosa.

No obstant això, el consell que trobo interessant en aquest estudi és el que reclama que aquest premi ocasional no tingui res a veure amb el menjar. I, sobretot, que no sigui una de les llepolies o *txutxes*

tan de moda avui dia entre la quitxalla.

Els científics tenen tota la raó quan diuen que aquest tipus de premis poden ser i són contraproductius. Per un costat ajuden –només ajuden– a fer que el menut just "accepti" el producte que voldríem que estimés, i per l'altre, afavoreix la seva tendència natural cap al dolç i ensucrat que, com sabem, no és gaire recomanable per a la salut.

Cal reconèixer que, probablement, tenim l'enfocament poc ajustat. Amb allò atractiu davant d'allò convenient, i allò agradable enfrontat a allò saludable. Oblidant que el que aprenem a estimar d'infants ens acompanya tota la vida. Com el meu pedrer de gallina, pollastre o gall.

CULTURA

Jordi Vilarrodà

Femap, el festival 'descentralitzat'

El Festival de Música Antiga dels Pirineus, al Ripollès

El concepte de *música antiga* no està del tot ben definit, però inicialment inclouria tota aquella música composta abans del període clàssic. Els experts debaten si s'hi ha d'incloure el Barroc o no, però en tot cas comprèn el Renaixement i els segles anteriors. Generalment, és una música que ha de ser *reconstruïda*, a partir dels indicis de com s'interpretava. I també de la reconstrucció dels instruments amb què s'executava, que en gran part no s'han conservat fins als nostres dies. En altres països europeus, hi ha una ja llarga tradició de recerca i recuperació de la música antiga, des que a principis dels anys 70 es crea a Anglaterra (Cambridge) l'Academy of Ancient Music, utilitzant un nom que provenia ja del segle XVIII. I a Catalunya, arriba al gruix del públic en el moment en què el mestre Jordi Savall obté un reconeixement internacional.

Hi ha molt per fer en el camp de la música antiga, encara. I un dels festivals que l'ha posada en el mapa –i mai millor dit– és el Festival de Música Antiga dels Pirineus (Femap), que està arribant ara al final de la seva onzena edició. Justament aquest diumenge hi haurà ocasió d'assistir a un dels darrers concerts a Camprodon, amb l'actuació prevista al monestir

de Sant Pere de l'Ensemble Lisboa 1740. Són a punt de completar-se els 55 concerts que s'han dut a terme en 38 pobles del Pirineu, tant del Principat com de la Catalunya Nord o d'Andorra, amb la participació de 21 grups i solistes (cada un d'ells fa més d'un concert), i tot això des de mitjan juliol fins ara. Al Ripollès, el Femap haurà passat també per Llanars, Ripoll i Sant Joan de les Abadesses. Enguany, ha incorporat nous pobles, des de la Garrotxa al Pallars passant per Vallespir. Inicialment, podia semblar que una oferta tan diluïda en el temps i l'espai costaria que prengué cos, i la categoria d'un festival, però els seus promotors se n'han sortit apostant per la qualitat, amb constància i amb una oferta que no només inclou la música. Una de les característiques del Femap és que els participants tenen l'opció de fer visites prèvies als concerts als llocs on aquests es porten a terme, per conèixer el patrimoni. Mig centenar d'activitats van incloses en el preu de l'entrada, incloent-hi també el tast de productes locals. I si es vol, un paquet que inclou la pernòctació i l'esmorzar en un establiment hostaler, atès que molts concerts són al vespre o a la nit. Ha estat una de les claus per implicar en la proposta cultural els diferents agents de les comarques per on passa, des de les institucions als productors. El festival, així, reverteix els seus beneficis a allò que se'n diu *territori*.

Qui s'apunti al concert de Camprodon, tindrà ocasió de veure un conjunt de quatre veus amb acompanyament de baix, violoncel i orgue, que el farà viatjar al regnat de Joan V de Portugal. I a la Lisboa d'aquell moment hi tenia un paper important un català, Francesc Valls, que havia estat mestre de capella de la catedral de Barcelona, i que va dedicar la seva última composició al monarca portuguès i la seva esposa, Elisabet d'Aragó i Sicília. Al monestir de Camprodon, sonarà la gran *Missa regalis* de Francesc Valls.

OFERTA CULTURAL

J. Vilarrodà / O. Serra

Arts del circ al Moianès, amb el setè Giracirc de Collsuspina

Festival Giracirc. Collsuspina. Dissabte 20 i diumenge 21 d'agost, a partir de les 11 del matí

Collsuspina torna a acollir el Giracirc, un festival de les arts del circ que enguany arriba a la setena edició i que només va faltar a la cita l'any 2020, per les raons que tots coneixem. Aquesta vegada, però, ja serà sense cap limitació que els espectacles tornaran als carrers durant dos dies: acrobàcia, *clown*, trapezi i molt més. I també incorporant-hi projectes d'accent social.

Els Pets i Dr. Prats a Mollet

Concert d'Els Pets i Doctor Prats. Parc de Can Mulà. Mollet. 21 d'agost, 12 nit. .

Dues generacions del pop català es retroben a la festa major de Mollet. Els Pets i Doctor Prats compartiran diumenge a la mitjanit l'escenari del parc de Can Mulà.

CINECLUB D'ESTIU (en línia)

'El resplandor'

Any: 1980
País: Regne Unit
Direcció: Stanley Kubrick
Gènere: Terror, suspens
Repartiment: Jack Nicholson, Shelley Duvall, Danny Lloyd, Scatman Crothers

Disponible a:
HBO, Rakuten TV, Apple TV, Google Play, Amazon Video

Jack Torrance, juntament amb la seva dona i el seu fill de set anys, es traslladen a l'hotel Overlook amb la finalitat d'encarregar-se del manteniment de les instal·lacions durant la temporada d'hivern, època en la qual es troba tancat i aïllat per la neu. El que aquesta família no s'esperava, però, és que les seves vides canviarien completament quan creuessin la porta de l'hotel. Danny, el fill de Jack Torrance, comença a percebre forces paranormals que habiten a l'hotel. Jack Torrance, per altra banda, comença a patir trastorns de personalitat. Aquesta pel·lícula de culte, basada en la novel·la amb el mateix títol de Stephen King, és considerada una de les millors pel·lícules de terror de la història.

CINEMES

BULLET TRAIN

EUA 2022. Dir. David Leitch. Amb Brad Pitt i Joey King. Acció. L'acció té lloc en un tren d'alta velocitat que viatja de Tòquio a Morioka. És un trajecte llarg i amb molt poques parades entre tots dos destins. En un dels vagons es troben a bord cinc assassins. Cadascun d'ells té un encàrrec molt particular. No obstant això, sense ells saber-ho, els cinc protagonistes estan interconnectats. Una vegada es va començant a destapar la veritable casuística de la situació, els criminals hauran de desemmascarar la veritat i descobrir quin és l'autèntic propòsit d'aquest viatge i els seus uns altres acompanyants. Res importarà més que sortir amb vida d'aquest tren.

DC LIGA DE SUPERMASCOTAS

EUA 2022. Dir. Jared Stern i Sam Levine. Animació. Krypto el Supergos i Superman són amics inseparables, comparteixen els mateixos superpoders i lluiten junts contra el crim a Metròpolis. Quan segresten Superman i la resta de la Lliga de la Justícia, Krypto ha de convèncer una colla de carrer d'allò més heterogènia (Ace, el Batisabueso; CV, la Porqueta Vietnamita; Merton, la Tortuga, i Xip, l'Esquirol)

perquè dominin els seus propis poders que acaben de descobrir i rescatin els superherois.

DIOS MÍO ¿PERO QUÉ NOS HAS HECHO?

França 2022. Dir. Philippe de Chauveron. Amb Christian Clavier i Chantal Lauby. Comèdia. Aviat es compleixen 40 anys del matrimoni entre Claude i Marie Verneuil. Per a aquesta ocasió, les seves quatre filles decideixen organitzar una gran festa sorpresa a la casa familiar de Chinon i convidar els pares de cadascun dels gendres a passar allà uns dies. Claude i Marie hauran d'acollir sota el seu sostre als pares de Rachid, David, Chao i Charles. Aquesta estada en "família" promet estar plena d'esdeveniments.

LA BESTIA

EUA 2022. Dir. Baltasar Kormákur. Amb Idris Elba i Charlto Copley. Thriller. El Doctor Nate Samuels, que s'ha quedat vidu recentment, torna a Sud-àfrica, lloc en el qual va conèixer a la seva dona, per visitar una reserva d'animals amb les seves filles. Però el que comença

sent un viatge de relax es converteix en una lluita per la supervivència quan un lleó que ha escapat d'uns caçadors furtius comença a perseguir-los.

¡NOP!

EUA 2022. Dir. Jordan Peele. Amb Steven Yeun, Daniel Kaluuya i Keke Palmer. Thriller. Aquest thriller segueix els treballadors del ranxo de Hayward, un lloc de domatge de cavalls de Hollywood. Enmig d'un àrid paratge, res ni ningú irromp en la seva tranquil·la rutina. No obstant això, un dia comencen a ocórrer esborronadors successos que tornaran la vida dels protagonistes en un esgarriós malson.

PADRE NO HAY MÁS QUE UNO 3

Espanya 2022. Dir. Santiago Segura. Amb Santiago Segura i Toni Acosta. Comèdia. S'acosta Nadal. Els nens trenquen accidentalment una figura del pessebre de la col·lecció del seu pare i n'han d'aconseguir per tots els mitjans una d'igual. El

problema és que és una peça única d'antiquari. Sara, la filla gran, trenca amb el seu xicot, Ocho, que intentarà recuperar els seus favors amb l'ajuda del seu sogre, Javier. Precisament el sogre de Javier, el pare de Marisa, serà acollit a la casa familiar per passar-hi les festes després de la seva separació, la qual cosa no deixarà indiferent la mare de Javier, Milagros. Rocó, la folklòrica de la família, que feia de Verge des de fa anys per Nadal, és relegada enguany a fer de pastoreta, cosa que el seu pare, Javier, no està disposat a assumir.

POR LOS PELOS

Espanya 2022. Dir. Nacho G. Velilla. Amb Antonio Pagudo i Carlos Librado. Comèdia. Juanjo és un home d'uns 40 anys a qui la calvície no ha minvat l'autoestima, però la seva dona, Inma, obsessionada amb la imatge i l'estètica, s'encarrega d'acomplexar-lo per aquest fet. En canvi, al seu amic Sebas, sí que l'afecta la seva escassetat capil·lar i està disposat a fer el que sigui per recuperar la seva versió més jove, cosa que afecta la seva exdona, Sofía, i les seves filles. Disposats a tot, tots dos es fiquen en un petit embolic per aconseguir els diners necessaris per viatjar a Turquia i poder-se fer un empelt capil·lar. A

Istanbul coneixen Rayco, un jove cantant de reggaeton que està tenint un gran èxit, però que després de descobrir-se la seva alopecia en un concert necessita un trasplantament capil·lar urgent. D'aquesta manera, tots tres intentaran buscar la felicitat a través de l'estètica, però potser descobreixen que hi ha alguna cosa molt més allà del físic.

VOY A PASÁRMELO BIEN

Espanya 2022. Dir. David Serrano. Amb Raúl Arévalo i Karla Souza. Comèdia musical. Finals dels anys 80, a David i Layla, alumnes de vuitè d'E.G.B., els agrada molt Hombres G. També s'agraden molt entre ells, però els mals consells que rep David fan que les seves temptatives romàntiques fracassin. Malgrat tot, es fan inseparables i es fiquen en embolics cada vegada més grans. 30 anys després, els amics no s'han tornat a veure, però mai s'han oblidat de l'altre. Layla és directora de cinema i ha guanyat un Oscar. La vida de David, en canvi, ha estat més normal i ni és famós ni ha guanyat cap premi. Layla torna a la seva ciutat natal per rebre un homenatge i tots dos passaran junts una setmana. Durant aquests dies s'adonaran que els nens que van ser no han desaparegut del tot.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
Casal Camprodoní	Alta costura	18.00 i 22.00	22.00	-	-	-	-	-
	Minions: el origen de Gru	-	18.00	-	-	-	-	-
	Tenor	-	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-	-	-
	Coda: los sonidos del silencio	-	-	-	-	18.00 i 22.00	-	-
	DC Liga de supermascotas	-	-	-	-	-	18.00	-
	Un novio para mi mujer	-	-	-	-	-	22.00	18.00 i 22.00
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns			
Catalunya	Todo a la vez en todas partes	22.00	19.00	-	-			
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns			
Comtal	Dios mío ¿pero qué nos has hecho?	-	19.30	17.30 i 19.45	19.00 i 21.00			
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	DI. i dt.	Dimecres	Dijous		
Sucre	¡NOP!	17.15, 20.00 i 22.20	11.35, 15.40, 17.30, 20.10 i 22.15	16.45, 19.15 i 21.45	15.40, 17.30, 19.35 i 21.55	15.40, 17.25, 19.35 i 21.55		
	¡NOP! (VOSE)	22.00	22.30	21.35	22.05	22.05		
	42 segundos (Preestrena)	-	-	-	20.10	-		
	Dios mío ¿pero que nos has hecho?	17.45, 20.15 i 22.30	16.20, 18.35, 20.30 i 22.50	17.30, 19.50 i 22.00	15.35, 17.35, 20.10 i 22.05	15.35, 17.35, 20.10 i 22.05		
	Marató After	-	-	-	-	20.20		
	Voy a pasármelo bien	19.55	15.35 i 20.25	16.40 i 19.40	15.25 i 19.35	15.25 i 19.35		

Por los pelos	20.25 i 22.35	11.35(dg.), 20.50 i 22.55	19.55 i 22.00	21.45	21.45
La béstia	18.40, 20.30 i 22.40	15.35, 18.10, 20.10 i 22.50	20.05 i 22.00	15.35, 18.10, 20.00 i 22.00	15.35, 18.10, 20.00 i 22.00
Bullet train	17.50, 19.50 i 22.15	11.30 (dg.), 15.50, 18.10, 20.25 i 22.30	17.20, 19.30 i 21.50	15.30, 17.50, 19.30 i 22.00	15.30, 17.50, 19.30 i 22.00
DC Liga de supermascotas (cat.)	-	11.30 (dg.) i 15.55	-	15.30	15.30
DC Liga de supermascotas	17.20	17.55	17.40	17.30	17.30
Padre no hay más que uno 3	16.45, 17.45 i 19.45	11.40 (dg.), 13.50, 16.00, 18.00 i 20.00	16.45 i 18.45	16.00, 18.00 i 20.00	16.00, 18.00 i 20.00
Thor: Love and thunder	19.25 i 22.00	20.00 i 22.20	21.50	22.00	22.00
Minions: el origen de Gru	18.35	11.35 (dg.), 11.45 (ds.) i 19.00	16.35 i 18.00	20.15	20.15
Minions: el origen de Gru (cat.)	16.45	11.55 (dg.), 15.30 i 17.15	18.20	15.50 i 17.45	15.50 i 17.45
Jurassic World: Dominion	17.05	11.35 (dg.) i 17.40	18.50	17.30	17.30
Top Gun: Maverick	21.45	22.15	21.00	22.00	22.00

GRANOLLERS

Divendres a dijous (dv., ds. i dg. sessió golfa a partir 23.00)

Ocine		
Minions: el origen de Gru	16.00 / 20.15 / 18.00	
Bullet train	18.00 / 16.30, 19.00, 21.30 i 00.00 / 23.15	
La béstia	20.30 i 22.30	
¡NOP! (Atmos)	17.00, 19.30 (dj. VOSE) i 22.00	
Bullet train (Atmos)	17.15, 19.45 i 22.15	
Top Gun: Maverick	16.00 (dj. no) / 20.20 i 22.45	
Padre no hay más que uno 3	18.30 (dj. no) i 20.30 / 16.00	
Black phone	22.30	
Marató After: Almas perdidas	16.00	
Marató After: Amor infinito	18.00	
Por los pelos	16.00 i 18.10 / 22.40	
Héroes de barrio	16.00	
¡NOP!	17.45 / 20.15 i 22.45	
Thor: Love and thunder	22.00 / 18.00	
DC Liga de supermascotas	16.10 i 18.20 / 19.45	
Jurassic World: Dominion	20.30	
¡NOP! (ICE)	16.15, 18.45, 21.15 i 23.45	
Un héroe samurai: la leyenda (...)	16.00	
Dios mío ¿pero qué nos has hecho?	16.15, 18.15, 20.15 i 22.15	
Voy a pasármelo bien	16.10, 18.20 i 20.30	
Elvis	22.00	

SANT CELONI

De divendres a dimecres

Dijous

Ocine		
Un héroe samurai: la leyenda (...)	16.10	16.00
Voy a pasármelo bien	18.10 i 22.15	22.15
Dios mío ¿pero qué nos has hecho?	16.00, 20.20 i 22.20	20.20 i 22.20
¡NOP!	16.00, 18.00, 20.15 i 22.45	16.00, 18.00, 20.15 i 22.45
La béstia	20.30 i 22.30	20.30 i 22.30
Bullet train	17.00, 19.30 i 22.00	17.00 i 19.30
Minions: el origen de Gru	18.30	18.30
DC Liga de supermascotas	16.00	16.00
Padre no hay más que uno 3	18.15 i 20.15	18.15 i 20.15
Marató After: Almas perdidas	-	16.00
Marató After: Amor infinito	-	18.00

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2						■						
3		■							■			
4					■							
5								■				
6				■								■
7							■					
8			■							■		
9						■						
10	■										■	
11					■							
12		■							■			
13							■					

HORIZONTALS: 1. Pas del règim a l'enganyifa sense fregar la ruptura. Limiten l'existència / 2. Si hi passés el metro deixaria de ser inculte. Deprimit per una bala / 3. Escantonada. Més pesat que un gat dibuixat. Accés oest a Igualada / 4. El noi de l'Eloïse. Sorreja d'una manera que és com navegar / 5. S'està al balcó però encara millor al jardí. Soda xarbotada als orígens de la dasocràcia / 6. Rapat i desvocalitzat. Són al fetge com a la barra els barruts / 7. La Ramona disfressada de varietat de cep. Cadascun a la mallorquina, de cul / 8. Parets de maó. Gratificada (amb mantega) per les seves confidències. El millor surt del pit / 9. Umbel·lífera que creix d'esquena als herbassars. Comprar un esclau modern / 10. Encengament no permanent. As de bastos / 11. Aris ocults a les portes d'Israel. Mig fred mig frívol, però ara mateix italià / 12. Abunda en l'espècie. Ni llisosa ni rinxolosa. Una llinterna a Camelot / 13. Ganyota en veure com un centenar s'entremeten en el ritus. Aquí el cacem i a cal veí plora.

VERTICALS: 1. Quatre ratlles per explicar el drama de la televisió. El rei dels ascensors / 2. Sempre són al mig del carrer. Al Tercer Món encara són malaltissament nombrosos. Ara el d'espases / 3. L'han posada a prop de Tortosa i no se n'ha mogut. Illa grega de cor xinès orientada a tramuntana / 4. Tarifes de lloguer. Dóna préstecs en caràcter mutu: és poc més que un mutant / 5. Tus de mala manera. Les vocals que no sonen (gaire). Dos quarts de dues / 6. I el de copes. Quan en demanem un ens el gastem de seguida. Estranyament fosc en mirar d'ocultar els focs / 7. El malparit que no arriba mai abans del segon plat. Africans sorgits del safrà / 8. Té un què d'arribista, aquest ocell becud. És cosa del jutge i el fiscal / 9. Fronteres d'Oklahoma. Joc sense marcians ni cadàvers ni monstres. És una altra cantonada / 10. Vegetals pintats a l'escut amb la tija d'un altre color. Esquilo bens: quina ganga! / 11. És a les egües com a les passes la passada. Enemics d'Obviar el Rellotge / 12. Freno i envio a l'INEM. Tan aviat la veus a la Cantiga com al Molino.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

		3			9	4		2
					5		3	
			8	3	2		7	
		8	9	5	6			7
	2			7			6	
				2		8		9
	7		5		1	3		4
6		4				5		8
		5		8			2	

Dificultat: mitjana

		5						8
9		4	8					5
			7	2				
		6	5			4		
		8	4	6	7	2		5
	4					9		7
6		9		7	8			3
				5		6	7	2
5								9

SOLUCIONS

1	9	5	3	8	4	7	2	6
2	6	3	4	2	9	7	5	1
3	8	7	2	5	6	1	3	9
4	4	6	7	1	2	3	8	5
5	5	2	9	4	7	8	1	6
6	3	1	8	9	5	6	2	4
7	9	4	1	8	3	2	6	7
8	2	8	6	7	4	5	9	3
9	7	5	3	6	1	9	4	8

Dificultat: fàcil

5	7	2	6	3	4	8	1	9
4	8	3	1	5	9	6	7	2
6	1	9	2	7	8	5	4	3
2	4	5	3	8	1	9	6	7
1	9	8	4	6	7	2	3	5
7	3	6	5	9	2	4	8	1
8	6	1	7	2	5	3	9	4
9	2	4	8	1	3	7	5	6
3	5	7	9	4	6	1	2	8

Dificultat: mitjana

1	T	R	A	N	S	I	C	I	O	11
2	E	R	M	O	T	A	B	A	T	12
3	L	E	L	L	O	M	B	I	10	
4	E	L	O	I	O	R	S	E	11	
5	G	E	S	S	A	M	I	D	12	
6	R	P	T	J	U	T	S	10		
7	M	A	M	O	N	U	C	S	11	
8	A	R	A	O	N	T	A	D	12	
9	A	S	U	T	E	F	I	T	10	
10	I	O	I	O	C	A	C	I	11	
11	S	R	A	F	R	I	U	L	12	
12	O	L	O	S	A	L	O	T	11	
13	R	I	C	L	L	S	U	T	12	